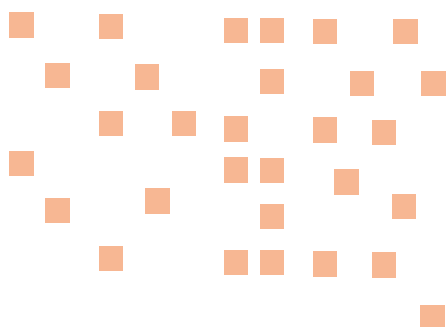

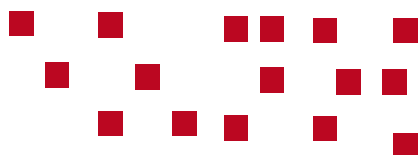
EKWADOR

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Ekwadorze**

**DPU-WIKP-424/9/2026
09.01.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Ekwadorze.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Ludność: około 18 mln (dane z 2024 r.).^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Skład etniczny: Metysi 77,5%, Montubio 7,7%, ludność rdzenna 7,7%, biali 2,2%, afroekwadorczycy 2%, mulaci 1,4%, inni.^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Skład religijny: katolicy 68%, protestanci 19% (ewangelicy 18,3%, oprócz tego adwentyści oraz inni protestanci), Świadkowie Jehowy 1,4%, inni.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Ekwador jest republiką prezydencką. Tereny dzisiejszego Ekwadoru stanowiły część północnego Imperium Inków aż do podboju Hiszpanii w 1533 r. Quito – tradycyjna nazwa tego obszaru – stało się siedzibą hiszpańskiego rządu kolonialnego w 1563 r. i częścią Wicekrólestwa Nowej Granady w 1717 r. Terytoria Wicekrólestwa – Nowa Granada (Kolumbia), Wenezuela i Quito – uzyskały niepodległość w latach 1819–1822 i utworzyły federację znaną jako Gran Colombia. W 1830 r. Ekwador (pod tą nazwą od 1824 r.) wystąpił z federacji, stając się odrębną republiką.^{[4][5]}

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Pod względem administracyjnym Ekwador jest podzielony na 24 prowincje (hiszp.: provincias, l.poj. provincia): Azuay, Bolivar, Canar, Carchi, Chimborazo, Cotopaxi, El Oro, Esmeraldas, Galapagos, Guayas, Imbabura, Loja, Los Rios, Manabi, Morona

¹ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

² CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

³ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

⁴ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

⁵ PWN, Ekwador. Historia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Ekwador-Historia;4574027.html>

Santiago, Napo, Orellana, Pastaza, Pichincha, Santa Elena, Santo Domingo de los Tsachilas, Sucumbios, Tungurahua, Zamora Chinchipe.^[6]

Mapa. Podział administracyjny Ekwadoru.^[7]

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głowa państwa. Prezydent i wiceprezydent Ekwadoru wybierani są bezpośrednio w tym samym głosowaniu bezwzględną większością głosów, w głosowaniu powszechnym (w dwóch turach w razie potrzeby), na 4-letnią kadencję (z możliwością ubiegania się o drugą kadencję).^{[8][9]}

Ostatnie wybory odbyły się w 2023 r., w tym pierwsza tura 20 sierpnia 2023 r., a druga 15 października 2023 r. Aktualnym prezydentem Ekwadoru jest **Daniel NOBOA Azin** (od 23 listopada 2023 r.). Funkcję wiceprezydenta pełni natomiast **Verónica ABAD Rojas** (od 23 listopada 2023 r.).^[10]

⁶ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

⁷ Wikimedia Commons, File:Ecuador, administrative divisions - es - colored.svg, CC BY-SA 2.5, 6.12.2017, https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Ecuador#/media/File:Ecuador,_administrative_divisions_-_es_-_colored.svg

⁸ PWN, Ekwador. Ustrój polityczny, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Ekwador-Ustroj-polityczny;4574034.html>

⁹ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁰ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

Kolejne wybory prezydenckie są przewidziane na 28 lutego 2029 r.^[11]

RZĄD I PREMIER

Rząd i premier. Prezydent jest zarówno głową państwa, jak i szefem rządu.^{[12][13]}

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Parlament i wybory parlamentarne. Władza ustawodawcza należy do jednoizbowego Zgromadzenia Narodowego (**hiszp. Asamblea Nacional**), w którym zasiada 137 posłów. 116 członków parlamentu wybieranych jest bezpośrednio w okręgach jednomandatowych zwykłą większością głosów, 15 członków wybieranych jest bezpośrednio w jednym ogólnokrajowym okręgu wyborczym w głosowaniu z otwartej listy w ramach reprezentacji proporcjonalnej oraz 6 członków wybieranych jest bezpośrednio w okręgach wielomandatowych przez Ekwadorczyków mieszkających za granicą zwykłą większością głosów.^[14]

Kadencja parlamentu trwa 4 lata. Wszyscy członkowie Zgromadzenia mają zastępców z tej samej partii, którzy oddają głosy w przypadku nieobecności głównego członka, jego rezygnacji lub usunięcia go ze stanowiska.^[15]

Ostatnie wybory parlamentarne w Ekwadorze odbyły się w dniu 20 sierpnia 2023 r. Zwyciężyła w nich partia **Ruch Rewolucji Obywatelskiej** (**hiszp. Movimiento Revolución Ciudadana – MRC / RC5**), która zdobyła 38% głosów (52 mandaty). Drugie miejsce zajęła partia **Movimiento Construye / Construye** z 20,4% głosów (28 mandatów), natomiast trzecie **Akcja Narodowo-Demokratyczna** (**hiszp. Acción Democrática Nacional – ADN**) z 10,2% głosów (14 mandatów).^[16]

Kolejne wybory parlamentarne są przewidziane na luty 2029 r.^[17]

SYSTEM PRAWNY

W Ekwadorze obowiązuje system prawa cywilnego, opartego na chilijskim kodeksie cywilnym. W społecznościach tubylczych stosowane jest również prawo tradycyjne.^[18]

KARA ŚMIERCI

Według ostatniego raportu Amnesty International z 2025 r., prawo Ekwadoru nie przewiduje stosowania kary śmierci.^[19]

¹¹ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹² PWN, Ekwador. Ustrój polityczny, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Ekwador-Ustroj-polityczny;4574034.html>

¹³ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁴ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁵ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁶ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁷ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁸ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

¹⁹ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Ekwadorze w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2023 r. 66 osób, w 2024 r. – 77, a do połowy października 2025 r. – 3086. Większość ofiar stanowili członkowie różnych gangów, funkcjonariusze sił bezpieczeństwa oraz cywile.^[20]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Wojsko Ekwadoru jest odpowiedzialne za obronę suwerenności narodowej i integralności państwa. Ma również pewne obowiązki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i, jeśli zajdzie taka potrzeba, może uzupełniać działania policji w zakresie utrzymywania porządku publicznego. Wojsko jest odpowiedzialne – wraz z Policją Krajową – za ochronę granic, uczestniczy w dwustronnych i międzynarodowych ćwiczeniach szkoleniowych oraz wysyła żołnierzy na misje pokojowe ONZ.^[21]

W ostatnich latach wyzwania w zakresie bezpieczeństwa realizowane przez armię Ekwadoru obejmowały głównie operacje przeciw ugrupowaniom zbrojnym i zwalczanie przestępstw związanych z handlem narkotykami, szczególnie na północnym obszarze przygranicznym, gdzie przemoc i inna działalność przestępcza jest powiązana z terroryzmem, handlem narkotykami, i ogólnie delikatną sytuacją bezpieczeństwa w Kolumbii, a także z przepływem przez granicę uchodźców z Wenezueli. Inne zadania obejmują zwalczanie nielegalnego wydobycia surowców/minerałów, przemytu i piractwa morskiego. Od 2012 r. rząd Ekwadoru zwiększył rolę wojska w operacjach związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym oraz przestępczością, częściowo ze względu na rosnącą przemoc, korupcję i nieskuteczność policji.^[22]

W 2024 r. Ekwador uchwalił poprawkę do konstytucji formalnie upoważniającą wojsko do udziału w uzupełniających zadaniach związanych z bezpieczeństwem, takich jak wspieranie organów ścigania na obszarach wysokiego ryzyka, prowadzenie wspólnych operacji przeciwko zorganizowanej przestępczości i zapewnianie pomocy logistycznej w utrzymaniu porządku publicznego.^[23]

Na terenie Ekwadoru działają niezidentyfikowane ugrupowania zbrojne, milicje klanowe oraz lokalne, jak również gangi przestępcze, tj. **Jalisco New Generation Cartel**, **Los Chone Killers**, **Los Lobos Gang**, **Los Tiguerones** i inne niezidentyfikowane grupy przestępcze.^[24] W ostatnich latach doszło do wzrostu przestępczości w całym kraju.

Zmiany w działalności przestępczej związanej z handlem narkotykami w ciągu ostatniej dekady i postępujące osłabienie instytucji państwowych Ekwadoru

²⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, incydenty i ofiary, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²¹ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

²² CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

²³ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

²⁴ ACLED, (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, incydenty i ofiary, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

stworzyły podatny grunt dla rozwoju wielu lokalnych grup przestępczych. To z kolei wywołało ostrą rywalizację o kontrolę nad nielegalną działalnością, taką jak handel narkotykami, nielegalne wydobywanie i wymuszenia, najpierw w więzieniach – które w ostatnich latach stały się siedzibami gangów – a następnie na ulicach. Chociaż prawie 80% przemocy koncentruje się w pięciu prowincjach nadmorskich, kluczowych punktach tranzytowych dla przesyłek narkotyków: Guayas, Manabí, El Oro, Santa Elena i Esmeraldas, miasto Guayaquil, w którym znajduje się największy port kraju i które odgrywa kluczową rolę w transporcie narkotyków, jest siedliskiem przemocy. Odpowiada za około jedną czwartą przypadków przemocy gangów odnotowanych dotychczas w Ekwadorze.^[25]

Gangi rozszerzają swoją obecność na ponad 150 z 222 gmin kraju, a także swój zasięg na Peru, Chile i Kolumbię. Uważa się, że ich szeregi składają się z nie mniej niż 15 000 członków, ale według niektórych ekspertów ds. bezpieczeństwa i nieoficjalnych szacunków wojskowych, nawet do 60 000 osób – nie tylko Ekwadorczyków, ale także obywateli Kolumbii, Wenezueli i Peru – może być powiązanych z działalnością gangów w tym kraju.^[26]

Niestabilna pozostaje również sytuacja w więzieniach, gdzie często wybuchają bunty, co prowadzi do starć z siłami zbrojnymi.^[27]

Prezydent Daniel Noboa wypowiedział wojnę 22 gangom, a walce z przestępczością zorganizowaną nadał wymiar wewnętrznego konfliktu zbrojnego (Sąd Konstytucyjny uznał, że obecna sytuacja w kraju nie spełnia kryteriów „wewnętrznego konfliktu zbrojnego”, niemniej prezydent nadal stosuje taką nazwę). Późniejsza militaryzacja bezpieczeństwa publicznego początkowo ograniczyła przemoc, zwłaszcza w więzieniach. Jednak gangi wkrótce ożywiły brutalną rywalizację, a silniejsza presja rządu na ich przywódców przyczyniła się do zaostrzenia konfliktów wewnątrz gangów. W rezultacie początkowy okres spokoju został przerwany, a przemoc osiągnęła bezprecedensowy poziom na początku 2025 roku.^[28]

Oslabienie silnych gangów spowodowało fragmentaryzację tych ugrupowań, w tym konflikty wewnętrzne między frakcjami o przywództwo oraz konflikty z innymi grupami przestępczymi, które osłabienie to uznały za możliwość przejęcia kontroli nad danym terytorium.^[29]

Kluczowym czynnikiem trwającej obecnie (grudzień 2025) eskalacji przemocy jest rywalizacja między gangami **Los Lobos** i **Los Choneros**. Niegdyś najpotężniejszy zorganizowany syndykat przestępczy w Ekwadorze, Los Choneros został osłabiony przez aresztowanie ich przywódcy, José Adolfo Macías Villamara, który został ekstradowany do Stanów Zjednoczonych w lipcu 2025 roku. Los Lobos wykorzystało

²⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Ecuador's Noboa declared war on 22 gangs. In his new term, he faces many more, 03.06.2025, <https://acleddata.com/report/ecuadors-noboa-declared-war-22-gangs-his-new-term-he-faces-many-more>

²⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Ecuador's Noboa declared war on 22 gangs. In his new term, he faces many more, 03.06.2025, <https://acleddata.com/report/ecuadors-noboa-declared-war-22-gangs-his-new-term-he-faces-many-more>

²⁷ Onet Wiadomości, Atak uzbrojonych napastników na stację telewizyjną. W Ekwadorze wybucha wewnętrzny konflikt zbrojny, 10.01.2024, <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/gangi-przejmuja-ekwador-ucieczki-wiezniow-zamieszki-i-atak-na-telewizje/g08w4bx>

²⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Ecuador's Noboa declared war on 22 gangs. In his new term, he faces many more, 03.06.2025, <https://acleddata.com/report/ecuadors-noboa-declared-war-22-gangs-his-new-term-he-faces-many-more>

²⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Pressure rises on Ecuador's government to rein in escalating gang violence, 11.12.2025, <https://acleddata.com/report/pressure-rises-ecuadors-government-rein-escalating-gang-violence>

słabość Los Choneros, aby przejąć terytoria, które służą jako strategiczne szlaki handlu narkotykami i eksportu złota, wywołując wojnę o wpływy o poważnych konsekwencjach. Przemoc wzrosła szczególnie w prowincjach **Los Ríos** i **Manabí**, bastionach Los Choneros wzdłuż wybrzeża. Wkroczenie Los Lobos na terytorium rywala doprowadziło również do konfliktu z gangiem Los R, sojusznikiem Los Choneros w Santo Domingo de los Tsáchilas.^[30]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

31 grudnia 2025 r. prezydent Daniel Noboa podpisał dekret wykonawczy nr 277, ogłaszający 60-dniowy stan wyjątkowy. Obejmuje on Guayas, Manabí, Santa Elena, Los Ríos, El Oro, Pichincha, Esmeraldas, Santo Domingo de los Tsáchilas i Sucumbíos. Obejmuje on również La Maná w Cotopaxi, a także Las Naves i Echeandíę w Bolívar. Rząd twierdzi, że na tych terytoriach rośnie przemoc i że stabilność kraju zależy teraz od jej powstrzymania. Dane policyjne przytoczone w dekreście wskazują na 1232 ofiary umyślnych zabójstw w prowincjach w okresie od 1 listopada do 23 grudnia 2025 r. Władze mówią o pięciu kolejnych ofiarach w trzech kantonach w tym samym okresie od listopada do grudnia. W tym samym źródle władze podają, że objęte nimi prowincje odpowiadają za 92,1% przemocy w kraju.^[31]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. w Ekwadorze w różnego rodzaju incydentach bezpieczeństwa śmierć poniosło 59 cywilów, z kolei w 2023 r. odnotowano 73 ofiary cywilne, zaś do połowy października 2025 r. – 2422 ofiar cywilnych. Najbardziej niebezpieczne regiony kraju to Guayas, Manabí, El Oro, Los Ríos.^[32]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 r. do końca 2025 r. nie odnotowano działań zbrojnych, które skutkowałyby ofiarami wśród ludności cywilnej.

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do końca 2025 r. na terenie Ekwadoru nie odnotowano działań partyzanckich, które skutkowałyby ofiarami wśród ludności cywilnej.

³⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Pressure rises on Ecuador's government to rein in escalating gang violence, 11.12.2025, <https://acleddata.com/report/pressure-rises-ecuadors-government-rein-escalating-gang-violence>

³¹ The Rio Times, Belen Ruiz F., Ecuador's Expanding Emergency Powers Show How Fast The Crime Map Is Moving, 01.01.2026, <https://www.riotimesonline.com/ecuadors-expanding-emergency-powers-show-how-fast-the-crime-map-is-moving/>

³² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do końca 2025 r. na terenie Ekwadoru nie odnotowano działań odwetowych sił zbrojnych Ekwadoru, które skutkowałyby ofiarami wśród ludności cywilnej.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Szczególnie ciężka jest sytuacja humanitarna w prowincji **Guayas**. Główne ograniczenia w dostępie pomocy humanitarnej do Guayas obejmują działania wojenne między grupami zbrojnymi, w tym użycie materiałów wybuchowych, co doprowadziło do zawieszenia działalności organizacji humanitarnych. Zmiany w kierownictwie tych grup skutkują okresowym dostępem do dotkniętych obszarów, a groźby wobec personelu i placówek humanitarnych zmusiły niektórych partnerów do wycofania się. Ponadto grupy zbrojne nakładają ograniczenia, takie jak godziny policyjne oraz ograniczenia w zakresie działań zapobiegających rekrutacji i promowania pokoju. Najbardziej dotknięte są **kantony Guayaquil i Durán**.^[33]

Społeczności zamieszkujące terytoria kontrolowane przez grupy zbrojne borykają się z ograniczeniami mobilności ze względu na strach przed przemocą, rekrutacją i „niewidzialnymi granicami”, które ograniczają dostęp do podstawowych usług. Guayas występują przerwy w dostawie prądu trwające nawet 16 godzin dziennie, co wymusza przełożenie działań i ogranicza świadczenie niektórych usług.^[34]

Dziewczęta, chłopcy, nastolatki i kobiety są szczególnie narażeni ze względu na wysokie ryzyko rekrutacji przez grupy zbrojne.^[35]

Obszary te narażone są zarówno na przemoc zbrojną, jak i klęski żywiołowe. W porze deszczowej osuwiska mogą wpływać na środowisko naturalne i powodować częste utrudnienia w ruchu drogowym. Warunki te negatywnie wpływają na operacje humanitarne, utrudniając dostarczanie pomocy oraz ograniczają dostęp i mobilność zarówno ludności dotkniętej katastrofą, jak i organizacji reagujących na sytuacje kryzysowe.^[36]

Ekwador przyjął dużą liczbę migrantów i uchodźców przybyłych do tego kraju w wyniku trwającego kryzysu w Wenezueli. Ciągły napływ ludności nadwyrężył możliwości sektora usług publicznych w Ekwadorze. Uciekinierzy z Wenezueli i społeczności przyjmujące w przygranicznych regionach Ekwadoru stoją przed pilnymi potrzebami w zakresie żywności, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa oraz wody, poprawy warunków sanitarnych i higieny.^[37]

³³ UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Ecuador: Humanitarian Access - Guayas Province 11. 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/ecuador/ecuador-humanitarian-access-guayas-province-november-2024>

³⁴ UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Ecuador: Humanitarian Access - Guayas Province 11. 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/ecuador/ecuador-humanitarian-access-guayas-province-november-2024>

³⁵ UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Ecuador: Humanitarian Access - Guayas Province 11. 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/ecuador/ecuador-humanitarian-access-guayas-province-november-2024>

³⁶ UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Ecuador: Humanitarian Access - Guayas Province 11. 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/ecuador/ecuador-humanitarian-access-guayas-province-november-2024>

³⁷ USAID, Ecuador, <https://www.usaid.gov/humanitarian-assistance/ecuador>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W 2024 r. prezydent Noboa uznał 22 ekwadorskie gangi za organizacje terrorystyczne i rozpoczął operacje bezpieczeństwa na obszarach opanowanych przez te organizacje. Ilość incydentów z użyciem środków wybuchowych przez gangi znacznie wzrosła w 2025 r. – 32 incydenty, 4 ofiary śmiertelne (2024 r. – 1 incydent, 2023 r. -3 wydarzenia). Celem grup przestępczych są domy prywatne, sklepy, kluby nocne, ale również obiekty użytku publicznego. Np. 13.02.2025 r. w Guayaquil - Letamendi (Guayas) nieznana liczba niezidentyfikowanych uzbrojonych osób w samochodzie wysadziła granatem dom przy ulicach Venezuela i Lizardo Garcia. W wyniku wybuchu dwie osoby odniosły obrażenia.^[38]

24.03.2025 r. w Machali (El Oro) dwie niezidentyfikowane osoby uzbrojone na motocyklu wysadziły domy, ośrodek rehabilitacyjny i spowodowały uszkodzenia konstrukcyjne 10 domów w dzielnicy Adolfo Bucaram. Jedna z eksplozji spowodowała uszkodzenia konstrukcyjne mostu łączącego dzielnice Justicia Popular i Jesus del Gran Poder. Trzy osoby zostały ranne, a wybuch spowodował również poważną awarię zasilania. Podejrzewa się, że zamachy bombowe były związane z gangami próbującymi wyłudzić pieniądze od lokalnych mieszkańców. Nie odnotowano ofiar śmiertelnych.^[39]

26.05.2025 r. w Puerto Bolivar (Machala, El Oro) dwie niezidentyfikowane, uzbrojone osoby na motocyklu wrzuciły ładunek wybuchowy do klubu nocnego Bombonera, w wyniku czego zginął jeden mężczyzna, a pięć innych osób zostało rannych.^[40]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W ciągu roku 2025 pojawiło się kilka doniesień o tym, że rząd lub jego przedstawiciele dopuścili się arbitralnych lub bezprawnych zabójstw.^[41]

ACLED odnotował 4 incydenty użycia broni palnej przez funkcjonariuszy wojska/policji w stosunku do cywilów, wojska/policji, w których zginęło 6 osób. Np. W dniu 8.12.2024 r. w miejscowości Taura (Guayas) czterech nieletnich zostało zabitych przez funkcjonariuszy wojskowych po tym, jak zostali oni siłą zabrani przez funkcjonariuszy podczas gry w piłkę nożną w dzielnicy Las Malvinas w Guayaquil. Nieletni skontaktowali się ze swoimi rodzinami, informując, że zostali przewiezieni do miejscowości Taura, około 30 km od Guayaquil, gdzie zostali pobici i porzuceni. Policja przybyła na miejsce, ale nie znalazła nieletnich. 24.12.2024 r. władze odkryły w Taura cztery spalone ciała. Późniejsze badania kryminalistyczne potwierdziły, że szczątki należały do zaginionych nieletnich. Szesnastu żołnierzy jest objętych

³⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, grenade, remote explosive/landmine, civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, grenade, remote explosive/landmine, civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, grenade, remote explosive/landmine, civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴¹ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Ecuador, 12.08.2025
<https://www.ecoi.net/en/document/2128442.html>

dochodzeniem i przebywa w areszcie prewencyjnym pod zarzutem wymuszonego zaginięcia. 4 ofiary śmiertelne.^[42]

7.07.2024 r. w Quevedo (Los Rios) siły zbrojne zastrzeliły pracownika miejskiej agencji transportowej podczas kontroli broni w parku La Perla w dzielnicy El Guayacan. Według wojska kierowca pojazdu uniknął uzbrojonego patrolu, dlatego został ostrzelany przez żołnierza. Sprawca został aresztowany 11.07.2025 r.^[43]

W 2025 r. ACLED odnotował 10 przypadków nadużycia siły przez wojsko/policję, w tym incydenty, w których śmierć poniosły 4 ofiary. Np. 20.07.2025 r. w Guayaquil - Tarqui (Guayas) kilka policyjnych radiowozów i motocykli oddało ponad 30 strzałów w kierunku mężczyzny prowadzącego pojazd podczas pościgu samochodowego w spółdzielni Florida 1, sektor Guasmo Sur. Osoba ta uniknęła kontroli policyjnej, ale według rodziny nie była notowana. Rodzina ofiary złożyła skargę o zabójstwo przeciwko funkcjonariuszom biorącym udział w strzelaninie.^[44]

8.08.2025 r. w Guayaquil - Garcia Moreno (Guayas) policja zastrzeliła kierowcę trójkołowego pojazdu w dzielnicy Cristo del Consuelo. Według policji ofiara wyciągnęła broń palną i uciekła z punktu kontrolnego, jednak rodzina ofiary twierdzi, że broń została podłożona po tym, gdy ta była już martwa.^[45]

Przemoc ze strony gangów. Wojna z gangami bierze również żniwo wśród osób cywilnych. Cywile zapłacili wysoką cenę za odrodzenie się działalności gangów i wskutek sporów terytorialnych między nimi. W wielu przypadkach gangi biorą na cel cywilów, którzy odmawiają płacenia opłat za wymuszenia. W innych przypadkach te wydarzenia są związane ze sporami terytorialnymi. Według eksperta ds. bezpieczeństwa, z którym konsultowało się ACLED, jedna grupa często atakuje cywilów, „aby pokazać, że grupa przeciwna nie ma zdolności do ochrony swoich ludzi, aby ją zastąpić i zacząć żądać wyższych opłat za wymuszenia”. Taksówkarze i inne grupy pracownicze, takie jak kupcy, mechanicy i rybacy, są jednymi z najczęściej padających ofiarą wymuszeń. Ale cywile bardziej bezpośrednio związani z gangami, tacy jak kolaboranci lub krewni członków, również mogą być bezpośrednimi ofiarami sporów między grupami przestępczymi. Na przykład 7.03.2025 r. w dzielnicy Socio Vivienda w Guayaquil doszło do masakry 22 osób, a co najmniej 120 rodzin zostało przymusowo przesiedlonych. Miało to miejsce w ramach wojny między frakcjami Los Fénix i Los Igualitos gangu Los Tiguerones, która wybuchła po schwytaniu jego przywódców w Hiszpanii w październiku 2024 r. Kolejne stany wyjątkowe wprowadzane w najbardziej zagrożonych prowincjach i kantonach nie zdołały powstrzymać przemocy. Wręcz przeciwnie, przemoc narastała, zarówno w więzieniach, jak i poza nimi, osiągając rekordowy poziom na początku 2025 r. Między 1.01.2025 r. a 23.05.2025 r. ACLED odnotowuje ponad 1300 przypadków przemocy gangów, o ponad 60% więcej niż w tym samym okresie w 2024 r.^[46]

⁴² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, violence against civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, violence against civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, violence against civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, violence against civilians, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Ecuador's Noboa declared war on 22 gangs. In his new term, he faces many more, 03.06.2025, <https://acleddata.com/report/ecuadors-noboa-declared-war-22-gangs-his-new-term-he-faces-many-more>

W Ekwadorze dochodzi również do przemocy ze strony tłumu i samosądów. W 2024 r. doszło do 14 takich incydentów, z 3 ofiarami śmiertelnymi, zaś w 2025 r. do 32, z 6 osobami śmiertelnymi. Np. 24.03.2025 r. w miejscowości Ricaurte (Cuenca, Azuay) nieznana liczba mieszkańców zorganizowała się w straż obywatelską, która schwytła mężczyznę zamieszanego we wcześniejszy napad i ukamienowała go na śmierć. Zabójstwo zostało opisane jako jawny lincz, a ofiarą był osoba zażywająca narkotyki. Aresztowano dwóch podejrzanych o udział w linczu.^[47]

3 marca 2025 r. na obszarach wiejskich parafii Dayuma (Orellana) grupa mieszkańców uzbrojonych w maczety, włócznie i kamienie, zorganizowana jako straż obywatelska, pobiła dwóch mężczyzn, a jednego z nich podpaliła. Mieszkańcy zabrali obu mężczyzn (określanych jako przestępcy) z posterunku policji po tym, jak zostali aresztowani za jazdę motocyklem z bronią palną. Byli oni zamieszani w napady rabunkowe. Jeden z nich zdołał uciec, zaś drugi zginął. Aresztowano dwóch mieszkańców biorących udział w linczu.^[48]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Protesty zazwyczaj odbywają się w całym kraju bez żadnych incydentów. Jednak przepisy dotyczące bezpieczeństwa narodowego szeroko definiują sabotaż i terroryzm, obejmując akty przeciwko osobom i mieniu dokonywane przez osoby nieuzbrojone. Stany wyjątkowe ogłoszone w ostatnich latach ze względów bezpieczeństwa również okresowo ograniczały wolność zgromadzeń.^[49]

W styczniu 2024 roku prezydent Noboa ogłosił stan wyjątkowy w celu zwalczania przestępczości zorganizowanej, a wkrótce potem ogłosił „wewnętrzny konflikt zbrojny”. Dekret o stanie wyjątkowym, obowiązujący lub odnawiany przez większość roku, wyraźnie zezwalał siłom bezpieczeństwa na ograniczenie wolności zgromadzeń. Trybunał Konstytucyjny, orzekając w listopadzie w sprawie najnowszej wersji deklaracji o stanie wyjątkowym, uchylił ten element i stwierdził, że prawo do pokojowych protestów musi być przestrzegane.^[50]

W 2023 r. demonstracje, którym towarzyszyła przemoc miały miejsce w połowie marca, podczas protestów kierowców transportu publicznego, którzy domagali się zwiększenia opłat za przejazdy. Uczestnicy wydarzeń zaatakowali i zniszczyli pojazdy kierowców, którzy nie wzięli udziału w proteście.^[51]

W marcu 2024 r. wybuchły gwałtowne starcia między ekwadorskimi siłami bezpieczeństwa a rolnikami z Campesino w związku z szansami na wznowienie projektu wydobywczego, który był odrzucany od co najmniej 15 lat. W wyniku protestu 72 rolnikom postawiono zarzuty o terroryzm.^[52]

⁴⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, mob violence, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, mob violence, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁹ Freedom House, Freedom in the World 2025: Ecuador, 2025, <https://freedomhouse.org/country/ecuador/freedom-world/2025>

⁵⁰ Freedom House, Freedom in the World 2025: Ecuador, 2025, <https://freedomhouse.org/country/ecuador/freedom-world/2025>

⁵¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, protests, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵² Mongabay, As miner quells protests in Ecuador, Canadian firms' rights record faces scrutiny, 15.05.2024, <https://news.mongabay.com/2024/05/as-miner-quells-protests-in-ecuador-canadian-firms-rights-record-faces-scrutiny/>

W 2025 r. ACLED odnotował 265 protestów, w tym w 11 z nich interweniowała policja.^[53]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Ekwador jest zarówno krajem docelowym, jak i źródłem pochodzenia narkotyków, zwłaszcza heroiny i kokainy. Handel narkotykami jest w dużej mierze kontrolowany przez grupy i kartele mafijne z Meksyku, Kolumbii i Albanii, które współpracują z lokalnymi gangami. W rezultacie Ekwador jest jednym z głównych krajów pochodzenia kokainy do Europy. Ekwador jest również krajem pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia ofiar handlu ludźmi, wykorzystanych seksualnie i w ramach pracy przymusowej. Ofiarami są często osoby niepełnosprawne, ludność tubylcza i młodzież.^[54]

Chociaż w Ekwadorze obowiązują rygorystyczne przepisy dotyczące produkcji, kupna i sprzedaży broni, w ostatnich latach nasilił się nielegalny handel bronią, napędzany przez międzynarodowe struktury przestępcze. Większość broni palnej znajdującej się w obiegu pochodzi od lokalnych producentów, ale rynek ten ma również charakter międzynarodowy. Intensyfikacja procederu nielegalnego handlu bronią przyczyniła się do gwałtownego wzrostu liczby zgonów, a statystyki morderstw w Ekwadorze są najgorsze od dekady.^[55]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo Ekwadoru zapewnia swobodę przemieszczania się wewnętrznego, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, a rząd generalnie przestrzega tych praw.^[56]

Zazwyczaj istnieje niewiele formalnych ograniczeń dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli, jednak obecna sytuacja bezpieczeństwa doprowadziła do wprowadzenia tymczasowych lub faktycznych ograniczeń, szczególnie w sektorach regionu przybrzeżnego i Amazonii, gdzie obecność państwa i organów ścigania jest bardzo ograniczona lub brutalnie zwalczana.^[57]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Prawie połowa populacji Ekwadoru jest skoncentrowana we wnętrzu kraju, przy czym duże skupiska ludności występują również wzdłuż zachodniego pasa wybrzeża; lasy deszczowe na wschodzie pozostają słabo zaludnione. 64,8% całkowitej populacji

⁵³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, protests, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁴ Global Organized Crime Index, Ecuador, <https://ocindex.net/country/ecuador>

⁵⁵ Global Organized Crime Index, Ecuador, <https://ocindex.net/country/ecuador>

⁵⁶ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Ecuador, 24.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107678.html>

⁵⁷ Freedom House, Freedom in the World 2025: Ecuador, 2025, <https://freedomhouse.org/country/ecuador/freedom-world/2025>

zamieszkuje miasta. Współczynnik urbanizacji to 1,62% rocznie. Największe miasta to 3,142 mln Guayaquil (3142 mln mieszkańców) oraz stolica Quito (1,957 mln).^[58]

Proces urbanizacji w Ekwadorze odgrywa kluczową rolę w migracji wewnętrznej w tym kraju. Kolonizacja Amazonii, wydobywanie ropy naftowej i turystyka na Wyspach Galapagos, przyniosły wzrost gospodarczy i demograficzny. Prowincje Pichincha i Guayas to prowincje z większą liczbą migrantów wewnętrznych. Wewnętrzne przepływy migracyjne są często powiązane z rozwojem regionalnym. Ludność przenosi się głównie w rejony: Morona Santiago, Orellana i Zamora Chinchipe.^[59]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W Ekwadorze, że w ciągu ostatnich pięciu lat około 125 000 osób zostało wewnętrznie przesiedlonych w całym kraju. Prawie 60% przesiedleń spowodowały konflikty zbrojne i przemoc ze strony gangów, a 40% klęski żywiołowe.^[60]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Uchodźcy. W ogólnodostępnych źródłach brak jest informacji na temat uchodźców z Ekwadoru, którzy w chwili obecnej szukaliby schronienia w krajach ościennych.

Jednakże z powodu połączenia trudności ekonomicznych oraz zagrożenia przemocą i wymuszeniami, dziesiątki tysięcy Ekwadorczyków wyemigrowało w ciągu roku 2025 na Północ, przez Amerykę Środkową.^[61]

Głównym krajem przeznaczenia dla Ekwadorczyków są Stany Zjednoczone, w mniejszym stopniu Hiszpania i inne kraje regionu. Liczba Ekwadorczyków przekraczających niebezpieczną Przełęcz Darien w drodze na Północ stale rośnie. 57 250 Ekwadorczyków odbyło tę podróż w 2023 roku, co stanowi wzrost o 95% w porównaniu z 2022 rokiem. Inni polecili do Salwadoru lub Nikaragui, a następnie kontynuowali podróż. W sumie w 2023 roku odnotowano 125 259 Ekwadorczyków na granicy amerykańsko-meksykańskiej. Nieznana liczba osób (mniej niż 3600) wjechała do Stanów Zjednoczonych od listopada 2023 roku w ramach humanitarnego łączenia rodzin.^[62]

PODSUMOWANIE

Ekwador jest republiką prezydencką. Prawo tego kraju nie przewiduje stosowania kary śmierci.

Na terenie Ekwadoru nie toczy się aktualnie żaden konflikt zbrojny, aczkolwiek prezydent Daniel Naoba wypowiedział wojnę gangom przestępczym, wskutek czego

⁵⁸ CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>

⁵⁹ Portal internetowy Migrants Refugees, Migration Profile ECUADOR, <https://migrants-refugees.va/wp-content/uploads/2022/10/2022-CP-Ecuador.pdf>

⁶⁰ IOM (International Organization for Migration), 125,000 People Internally Displaced in Ecuador Over Five Years, IOM Report Reveals, 18.07.2025,

⁶¹ Freedom House, Freedom in the World 2025: Ecuador, 2025, <https://freedomhouse.org/country/ecuador/freedom-world/2025>

⁶² Americas Migration Brief, The migratory implications of Ecuador's crisis, 30.01.2024, <https://www.migrationbrief.com/p/the-migratory-implications-of-ecuadors>

wojsko przeprowadza szereg działań w regionach działania tych grup. W regionach tych wprowadzony jest stan wyjątkowy. Ludność cywilna staje się ofiarą ataków ze strony gangów przestępczych oraz niezidentyfikowanych ugrupowań zbrojnych, walczących o nowy podział wpływów terytorialnych.

Nasilona przemoc ze strony gangów i kryzys gospodarczy są przyczyną przesiedleń wewnętrznych oraz migracji za granicę.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Ecuador's Noboa declared war on 22 gangs. In his new term, he faces many more, 03.06.2025, <https://acleddata.com/report/ecuadors-noboa-declared-war-22-gangs-his-new-term-he-faces-many-more>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Ecuador, incydenty i ofiary, 01.01.2023 – 10.10.2025, dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
3. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Pressure rises on Ecuador's government to rein in escalating gang violence, 11.12.2025, <https://acleddata.com/report/pressure-rises-ecuadors-government-rein-escalating-gang-violence>
4. Americas Migration Brief, The migratory implications of Ecuador's crisis, 30.01.2024, <https://www.migrationbrief.com/p/the-migratory-implications-of-ecuadors>
5. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
6. CIA, The World Factbook, Ecuador, 23.12.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ecuador/>
7. Freedom House, Freedom in the World 2025: Ecuador, 2025, <https://freedomhouse.org/country/ecuador/freedom-world/2025>
8. Global Organized Crime Index, Ecuador, <https://ocindex.net/country/ecuador>
9. IOM (International Organization for Migration), 125,000 People Internally Displaced in Ecuador Over Five Years, IOM Report Reveals, 18.07.2025,
10. Mongabay, As miner quells protests in Ecuador, Canadian firms' rights record faces scrutiny, 15.05.2024, <https://news.mongabay.com/2024/05/as-miner-quells-protests-in-ecuador-canadian-firms-rights-record-faces-scrutiny/>
11. Onet Wiadomości, Atak uzbrojonych napastników na stację telewizyjną. W Ekwadorze wybucha wewnętrzny konflikt zbrojny, 10.01.2024, <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/gangi-przejmuja-ekwador-ucieczki-wiezniow-zamieszki-i-atak-na-telewizje/g08w4bx>
12. Portal internetowy Migrants Refugees, Migration Profile ECUADOR, <https://migrants-refugees.va/wp-content/uploads/2022/10/2022-CP-Ecuador.pdf>
13. PWN, Ekwador. Historia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Ekwador-Historia;4574027.html>
14. PWN, Ekwador. Ustrój polityczny, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Ekwador-Ustroj-polityczny;4574034.html>
15. The Rio Times, Belen Ruiz F., Ecuador's Expanding Emergency Powers Show How Fast The Crime Map Is Moving, 01.01.2026, <https://www.riotimesonline.com/ecuadors-expanding-emergency-powers-show-how-fast-the-crime-map-is-moving/>

16. UN OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Ecuador: Humanitarian Access - Guayas Province 11.2024, <https://www.unocha.org/publications/report/ecuador/ecuador-humanitarian-access-guayas-province-november-2024>
17. USAID, Ecuador, <https://www.usaid.gov/humanitarian-assistance/ecuador>
18. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Ecuador, 24.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107678.html>
19. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Ecuador, 12.08.2025
20. Wikimedia Commons, File:Ecuador, administrative divisions - es - colored.svg, CC BY-SA 2.5, 6.12.2017, https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Ecuador//media/File:Ecuador,_administrative_divisions_-_es_-_colored.svg